

[Aase Olesen.]

munale grundskyld sker indførelse af en arealafgift.

Miljøministeren (*Helge Nielsen*):

Herved fremsættes forslag til lov om ekspropriation til byudvikling.

I de seneste år er der ved gennemførelsen af lovene om lands- og regionplanlægning og om kommuneplanlægning tilvejebragt et hensigtsmæssigt lovgrundlag for udførelsen af en langsigtet planlægning af arealanvendelsen, der tilgodeser såvel de almene samfundsinteresser som lokalsamfundenes interesser. Lovene forudsætter, at planlægningen realiseres i en bestemt tidsfølge, eller — med andre ord — at jord, der er udset til byformål, også faktisk overgår til bymæssig anvendelse på det af kommunen besluttede tidspunkt.

En sådan styring af byudviklingen i tidsmæssig henseende er nødvendig, for at der kan tilvejebringes en rimelig tidsmæssig sammenhæng mellem de mange led i en byudviklingsproces og derved sikres optimal udnyttelse af investeringerne i de offentlige anlæg, såvel de tekniske anlæg som institutionerne m. v. De nyligt gennemførte love giver imidlertid ikke kommunerne midler i hænde til at sikre jordens overgang til byformål på det rigtige tidspunkt.

I stadig stigende udstrækning har kommunerne i de forløbne år erhvervet, bygget, udstykket og videresolgt jord, som var påkrævet til dækning af behovet for grunde til både boligbebyggelse og industriformål. Det har været og er fortsat den eneste måde, hvorpå kommunerne kan sikre, at en planlagt byudvikling finder sted til rette tid. Det er imidlertid en usikker måde, fordi den afhænger af, om kommunerne kan erhverve jorden i fri handel.

Efter regeringens opfattelse fører de nye planlægningslove og bestræbelserne på at få udført en flerårig økonomisk planlægning i kommunerne til, at der også må gives kommunerne en forsvarlig mulighed for at styre udviklingen i overensstemmelse med planlægningen.

Man kunne tænke sig, at der gives kommunerne beføjelse til at give en privat grundejer påbud om for sit vedkommende at virkeliggøre en tilvejebragt plan. Dette styringsinstrument er valgt i loven om sommerhuse

og camping. Efter denne lovs § 4 kan det påbydes en ejer af fast ejendom inden for et sommerhusområde at udnytte ejendommen som forudsat, når det er af væsentlig betydning for en hensigtsmæssig gennemførelse af den planlagte udvikling i området.

En anden mulighed ville være, at der gives kommunerne adgang til umiddelbart at kunne foretage ekspropriation for derigen- nem at sikre planlægningens virkeliggørelse. Dette styringsinstrument er valgt i loven om erhvervelse af fast ejendom til fritidsformål. I denne lovs § 7 er der hjemmel til ekspropriation af arealer, som det er af væsentlig betydning at råde over for at sikre gennemførelse af en iværksat planlægning til fremme af befolkningens rekreative interesser, herunder til tilvejebringelse af arealer til feriecentre, campingpladser og kolonihaver.

Regeringen har fundet, at det sidstnævnte styringsinstrument er det mest hensigtsmæssige, når det drejer sig om at sikre gennemførelsen af en byudvikling.

Det må forekomme ganske besynderligt, at vor lovgivning giver mulighed for ekspropriation til fremskaffelse af jord til rekreative formål, men ikke til fremskaffelse af byggegrunde. De lande, vi plejer at sammenligne os med, har for længst indført en sådan ekspropriationsadgang.

En gennemførelse af lovforslaget vil give kommunerne en tiltrængt adgang til som led i den økonomiske planlægning at sikre en rettidig faktisk overgang af et i det væsentlige ubebygget areal til byformål i overensstemmelse med en iværksat planlægning. Der er tale om jord, der skal anvendes til byvækst, og hvis et areal allerede er bymæssigt bebygget, kan det ikke eksproprieres efter lovforslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Endvidere skal jeg tillade mig for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod forurening af havet med olie.

Lovforslaget fremsættes med henblik på Danmarks opfyldelse af en i oktober 1971 af FN's mellemstatslige rådgivende Søfartsorganisation (IMCO) vedtagne ændring i den internationale konvention af 1954 til undgåelse af forurening af havet med olie.

[Miljøministeren.]

IMCO-1971-ændringen tager specielt sigte på en særlig beskyttelse af „Det store Korallrev“ (The Great Barrier Reef) ved den australske nordøstkyst.

Om „Det store Korallrev“ kan jeg oplyse at der er tale om et rev bestående af en 1.250 sømil lang kæde af sandbanker og levende korallrev i en afstand af op til 145 sømil fra den australske nordøstkyst, og at det mellemliggende havområde anses at være et sårbart farvand af enestående videnskabelig betydning og af overordentlig international betydning bl.a. i turistmæssig henseende.

Når ændringen er vedtaget af 35 lande, vil det være muligt gennem et totalt forbud mod olieudtømmning at beskytte revet og det omliggende havområde.

For at Danmark kan tiltræde IMCO-1971-ændringen, vil det være nødvendigt at ændre definitionen „*nærmeste kyst*“ i olieforureningslovens § 1, stk. 5, således at det vil være muligt at etablere en særlig forureningszone det pågældende sted.

Der foreslås to ændringer i den omhandlede bestemmelse.

Den ene ændring medfører i sig selv ingen reel forskel, men indebærer, at den konkrete henvisning til Genèvekonventionen om søterritoriet og den tilgrænsende zone, 1958, i overensstemmelse med nyere konventioner og love erstattes med en generel henvisning til „international ret“. Ændringen begrundes med, at der kan blive vedtaget nye havrets-konventioner, hvorfor den konkrete henvisning kan blive u hensigtsmæssig.

Den anden ændring medfører, at miljøministeren får hjemmel til at fastsætte regler om, hvad der forstås ved „nærmeste kyst“. Det foreslås, at også denne ændring formuleres generelt, således at der åbnes mulighed for ikke blot at fastsætte regler om „Det store Korallrev“, men også regler for andre sårbare områder, såfremt der af Den mellemstatslige Søfartsorganisation (IMCO) måtte træffes beslutning herom. Jeg kan oplyse, at der ikke for tiden er planer om forureningszoner for andre havområder.

Lovforslaget vil først blive sat i kraft, når 35 lande har tiltrådt IMCO-1971-ændringen. Indtil nu har alene 12 lande, heraf de øvrige nordiske lande, tiltrådt ændringen.

Det er min opfattelse, at ændringsloven

vil være endnu et skridt til bedre international beskyttelse af havmiljøet.

Idet jeg i øvrigt skal tillade mig at hen-vise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anmode tinget om en hurtig og velvillig behandling.

Endelig har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning*.

I § 21, stk. 1, i lov nr. 195 af 8. juni 1966 er bestemt, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1975-76.

Da den oprindelige bygningsfredningslov af 1918 revideredes i 1966, indførtes som en nydannelse statens bygningsfredningsfond. Efter de almindelige, fortsat gældende fredningsbestemmelser kan man kun til en vis grad gennem selve fredningen sikre en bevarelsesværdig bygning. Hvis en bygning ikke er økonomisk rentabel, eller hvis ejeren ikke magter at opretholde bygningen, kan denne blive truet af forfald eller nedrivning. Formålet med statens bygningsfredningsfonds oprettelse var derfor at give en hurtig og smidig mulighed for dispositioner med hensyn til erhvervelser, istandsættelser og eventuelle videresalg af truede fredede bygninger eller disses omgivelser.

Det oprindelige statstilskud, der var på 400.000 kr., forhøjedes ved lov nr. 593 af 19. december 1969 om ændring af lov om bygningsfredning til 800.000 kr., jfr. Folketings-tidende 1969-70, tillæg A. sp. 471, og forhandlingerne 1969-70, sp. 95, 637 ff, 1711 og 1901. I folketingsudvalget var der enighed om, at det havde været ønskeligt, om det årlige tilskud kunne have været forhøjet ud over 800.000 kr., jfr. Folketings-tidende 1969-70, tillæg B. sp. 143.

Det årlige tilskud på 800.000 kr. forventedes således justeret ved den i loven forudsatte revision i folketingsåret 1975-76, hvor der i det hele skulle ske en vurdering af fondets virksomhed i de forløbne år.

Når revisionen nu foreslås udsat, er det, fordi fonden netop har fået bevilget 10 mill. kr. af de midler, regeringen har stillet til rådighed til bekæmpelse af arbejdsløsheden efter lov om iværksættelse af visse statslige eller statsstøttede bygge- og anlægsarbejder. Fondet får med disse midler mulighed for at yde lån til istandsættelse af en række fredede